

Od vrhunškega športa do vrhunskih izumov

Od mestne promenade prek gorskih stezic do Tehniškega muzeja Slovenije v Bistri pri Vrhniku.

V Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri pri Vrhniku so skozi debele stene nekdanjega samostana zavonjali pomlad in oblikovali dinamičen aprilski program. Pripravili so številne razstave, vodene ogledе po razstavah in celo praktične prikaze poskusov, s katerimi se spominjajo genialnega izumitelja.

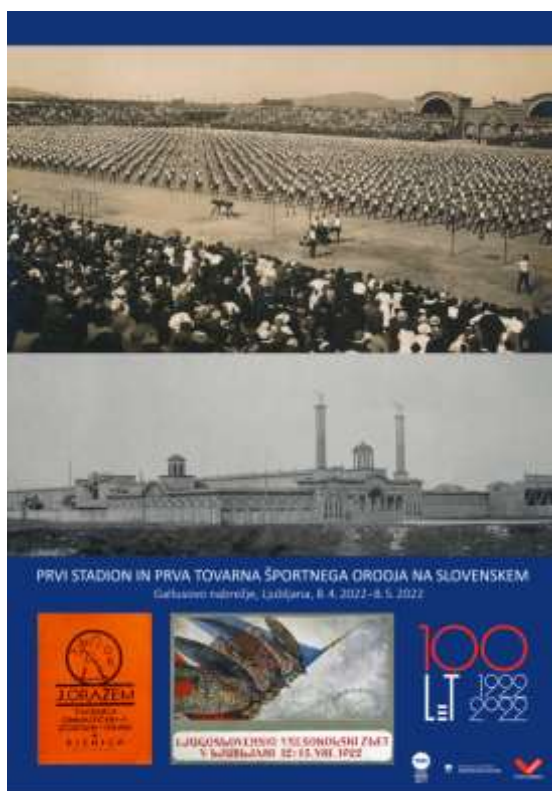
Vrhunski šport na Gallusovem nabrežju

Lepo zgodnjepomladno vreme lahko izkoristite za sprehod po Gallusovem nabrežju v Ljubljani, kjer bo **med 8. aprilom in 8. majem potekala razstava »Prvi stadion in prva tovarna športnega orodja na Slovenskem«**. Razstava razgrinja zanimivo zgodbo, povezano z organizacijo in izvedbo prve »olimpijade« jugoslovanskega sokolstva, ki jo je Ljubljani leta 1921 zaupala Jugoslovanska Sokolska zveza. Predpogoj športnega dogodka je bila izgradnja lesenega montažnega stadiona, ki ga je po zasnovi arhitekta Joža Jelenca izdelala delovna skupina ljubljanskega tesarskega mojstra Ivana Zakotnika. Februarja 1922

so s prvimi gradbenimi deli začeli vojaški zaporniki.

Mednarodne telovadne tekme so se poleti 1922 udeležili predstavniki Belgije, Češkoslovaške, Francije, Luksembourga in Jugoslavije, ki so tekmovali v izvajanju prostih vaj v parterju, na orodjih, v lahkoatletskih disciplinah in plavanju. To je, po besedah pobudnika in avtorja razstave **mag. Vladimirja Vilmana**, dogodku nesporno vtisnilo mednarodni pečat. *»Glede na takratno število prebivalcev naše prestolnice v razmerju s številom udeležencev zleta na stadionu in številom sodelujočih v zaključni povorki po mestnih ulicah, Ljubljana tega nikoli ni dosegla niti preseгла. Verjetno tudi nikoli ne bo.«*

Športne pripomočke za orodno telovadbo je za dogodek izdelala tovarna JOR (Jakob Oražem Ribnica), ki je imela kovinarsko, mizarsko in usnjarsko delavnico. V tovarni JOR, katere izdelki so prav tako predmeti razstave na Gallusovem nabrežju, so izdelovali 241 različnih vrst športnih pripomočkov, 9 različnih pripomočkov za opremo letnih odprtih telovadišč in 14 različnih pripomočkov za opremo zdravniških ordinacij.

V lesarskem oddelku Tehniškega muzeja Slovenije v Bistri pri Vrhniki si je mogoče ogledati maketo prvega športnega stadiona na Slovenskem. Maketar Janko Samsa jo je izdelal v merilu 1 proti 150, za kar je potreboval dobrih 400 ur.

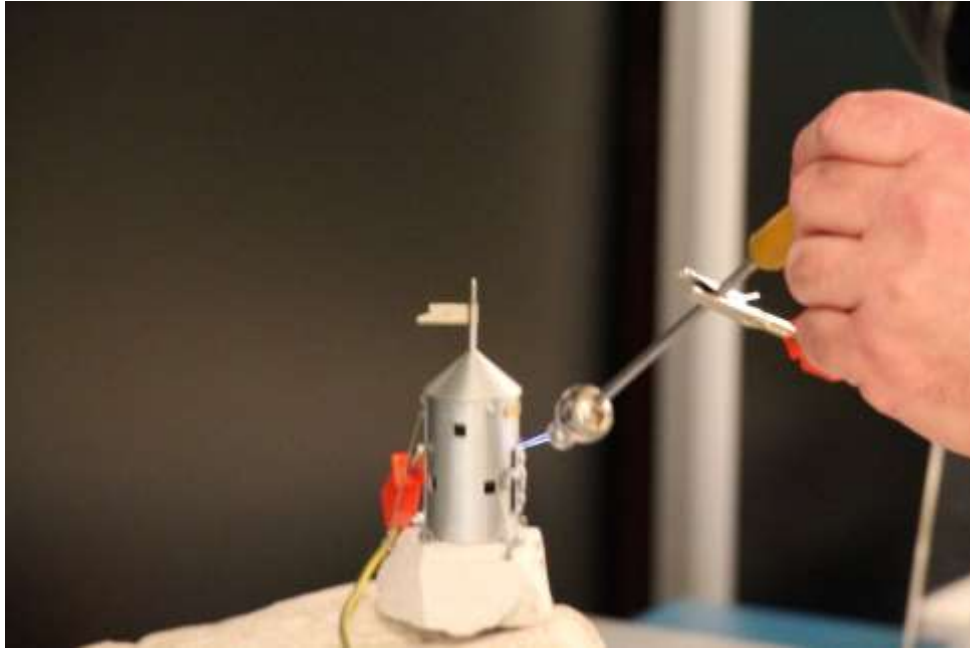

Foto: Dragan Arrigler

Svetloba v gorah

Če se razstava »Prvi stadion in prva tovarna športnega orodja na Slovenskem« nanaša na športne dejavnosti, ki potekajo v dolinah, se gostujoča razstava Slovenskega planinskega muzeja, enote Gornjesavskega muzeja Jesenice, nanaša na tisto, kar poteka nad dolinami. Pod naslovom »**Na vrhu gora, blizu neba**« so namreč na razumljiv in poljuden način predstavljeni najpogostejši svetlobni pojavi, s katerimi se srečujemo na gorniških poteh.

Avtorja razstave, Natalija Štular, kustosinja pedagoginja v Slovenskem planinskem muzeju in Goran Ilič, profesor fizike, **ki bo na ogled do 14. aprila**, želita obiskovalce opozoriti na lepote Slovenije. Poudarjena je edinstvena moč narave, predvsem svetlobe, ki kroji njeno življenje. Razložiti želita, kako nastane mavrica, kakšno je ljudsko izročilo, povezano z njo, kaj je halo in kaj glorijska, od kod barve, ki nas razveseljujejo ob sončnih vzhodih in zahodih. Enostavne opise nastankov posameznih pojavov, zgodbe znanih slovenskih obiskovalcev gorskega sveta in prečudovite fotografije čuječih gornikov in fotografov na razstavi spremljajo tudi preprosti fizikalni poskusi, zaradi katerih bo obisk še bolj poučen. In tudi zabaven.

Vir foto: Slovenski planinski muzej

Najbolj posebna med vsemi svetlobnimi pojavi je prav gotovo strela, zato je poseben del razstave »Na vrhu neba, blizu gora« namenjen preventivi. Po statističnih podatkih Elektroinštituta Milan Vidmar v Ljubljani so med najpogosteje obstreljevanimi vrhovi v Sloveniji Plešivec oz. Uršlja gora, Krvavec, Boč in Snežnik. Omenjeni inštitut je za razstavo pripravil povezavo za neposreden prenos spremljanja gibanja neviht s strelami po Sloveniji.

Ukročeni roboti

Ob športu in svetlobnih pojavih odpira Tehniški muzej Slovenije prostor tudi za številne druge tematike. Denimo za robotiko s pomembno občasno razstavo »**Robot.si**«, ki bo obiskovalce popeljala k začetkom slovenske industrijske robotike. Ta bo v Tehniškem muzeju Slovenije v Bistri na ogled do konca leta in bo ves ta čas iskala odgovor na vprašanje, kaj pravzaprav je robot.

V nedeljo, 3. aprila, bo ob 10. uri potekal voden ogled po omenjeni razstavi, uro kasneje pa bodo otroci v spremstvu staršev na 45-minutni delavnici lahko spoznali simpatične robotke; naučili jih bodo poti do šole in do igrišča in mimogrede spoznali, da robotki ne

naredijo nič brez ukazov in funkcij. Ker je število mest za udeležbo na vodenem ogledu in delavnici omejeno, se je treba k obema dogodkoma prijaviti en dan prej.

Enako velja za prikaz poskusov Nikole Tesle pod naslovom »**Ukročena elektrika**«, ki bo potekal že teden pozneje, namreč **10. aprila ob 11. uri**. Mnogim ni znano, da so številne pridobitve, ki nam lajšajo sodobno življenje in se danes zdijo same po sebi razumljive, zasluga velikega izumitelja Tesle. Odkritje večfaznega sistema, raziskave visokofrekvenčnih tokov, prve zamisli o svetovnem radijskem sistemu in brezžičnem prenosu energije so plod genialnega uma. Spomin na izumitelja v muzeju obujajo z atraktivnimi poskusi, s kakršnimi je pred več kot sto leti svoje osuple goste navduševal Nikola Tesla sam.

Foto: Ursula Osojnik, Tehniški muzej Slovenije

Do konca leta bodo poleg omenjene v Tehniškem muzeju Slovenije na ogled še štiri občasne razstave. »Človek in hrana v začaranem krogu« tematizira prehransko verigo, »Odločuj in E-cikliraj« predstavlja prednosti krožnega gospodarstva, »Tehnika za šport« prikazuje presek slovenskih proizvajalcev športne opreme za aktivnosti na kopnem, na ekshibiciji »Zakladi iz depojev« pa se obiskovalci lahko seznanijo z medicinskimi instrumenti in pripomočki.

Foto: Tomo Jeseničnik

Mobiji in znamke

V Muzeju pošte in telekomunikacij v Polhovem Gradcu poteka razstava mobilne telefonije in njenih zametkov do danes, tako v svetovnem merilu kot tudi v našem prostoru. Pod naslovom »**Halo! Kje si? 30 let mobilne telefonije v Sloveniji**« so na ogled mobilni telefoni iz različnih obdobj (NMT, GSM, pametni telefoni ...), edini slovenski prenosni telefon Wanderer, NMT bazna postaja, avtomat za nakup mobi kartic, različna dokumentacija in oglaševalski materiali, ki so plod razvoja, proučevanja in inovativnosti, ki izhajajo iz človekove želje, da z ustvarjalnostjo doprinese k izboljšavam v vsakdanjem življenju. Predvajana so tudi pričevanja o vplivu razvoja mobilne tehnologije na življenja določenih posameznikov.

Hkrati z mobilno telefonijo pa se v MPK še zmeraj osredotočajo na 30. obletnico osamosvojitve Slovenije. Stalno razstavo so dopolnili s poštnimi znamkami in osnutki, ki so izšli v tem prelomnem obdobju.

Razstava »Halo! Kje si?« v Muzeju pošte in telekomunikacij

Foto: Jaka Blasutto, Tehniški muzej Slovenije

Vsako prvo nedeljo v mesecu ob 15. uri v muzeju organizirajo voden ogled muzejskih zbirk, vsako drugo, prav tako ob 15. uri, pa voden ogled razstave »Halo! Kje si? 30 let mobilne telefonije v Sloveniji«.

Obiščite spletno stran in si oglejte program

Dodatne informacije:

Urša Vodopivec

stiki z javnostjo

ursa.vodopivec@tms.si

031 336 823